

บทที่ 3

ภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทย

เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญที่เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร ได้แก่ ภาวะเจริญพันธุ์หรือภาวะการเกิด ซึ่งแนวโน้มด้านภาวะเจริญพันธุ์ ทั้งภาวะเจริญพันธุ์สะสม ภาวะเจริญพันธุ์ปัจจุบัน และอัตราเกิด จากการศึกษาที่ผ่านมาต่าง ๆ พบว่า มีแนวโน้มลดลงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กล่าวคือ ภาวะเจริญพันธุ์สะสมและภาวะเจริญพันธุ์ปัจจุบัน จากการศึกษาของ 4 โครงการ ได้แก่ โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และประชากร โดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รอบแรก (LS 1) ปี 2512 และ 2513 รอบสอง (LS 2) ปี 2515 และ 2516 โครงการวิจัยภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย พ.ศ. 2518 (SOFT) ดำเนินการโดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ โครงการวิจัยภาวะเจริญพันธุ์ การวางแผนครอบครัวและภาวะการตาย พ.ศ. 2522 (NS) โดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในตาราง 3.1 พบว่า ภาวะเจริญพันธุ์ซึ่งวัดจากค่าของจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยที่สตรีมีทั้งหมดตลอดวัยให้กำเนิดบุตร อายุ 15-49 ปี มีระดับสูงในอดีตโดยเฉลี่ยแล้วมีบุตรกว่า 6 คน และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุตรเกิดรอด ในปี 2522 กับช่วงปี 2512-2513 จะเห็นว่าจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยลดลงในเกือบทุกกลุ่มอายุของสตรี และเมื่อปรับฐานอายุแล้ว พบว่าลดลงประมาณร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับ 10 ปีก่อน และเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขจาก สัมมะโนประชากรปี 2523 แล้ว จำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยเมื่อปรับฐานอายุแล้วจะเท่ากับ 3.29 คน เมื่อเทียบกับช่วงปี พ.ศ. 2512-2513 ลดลงถึงร้อยละ 20 และในตาราง 3.2 แสดงถึงอัตราเจริญพันธุ์ของสตรีที่สมรสแต่ละกลุ่มอายุลดลงในช่วงปี 2512-2522 ซึ่งแสดงในรูปของดัชนีที่ปรับฐานอายุลดถึงเกือบร้อยละ 40 ในช่วงระยะเวลาเพียง 10 ปี โดยที่ร้อยละของการลดลงในกลุ่มอายุมากจะมากกว่าสตรีที่มีอายุน้อย

ตารางที่ 3.1 จำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยต่อสตรีที่เคยสมรส จำแนกตามอายุ

	LS 1	LS 2	SOFT	NS	Census
อายุของสตรี	2512-13	2515-16	2518	2522	2523
15 - 19	0.70	0.67	0.70	0.55	0.68
20 - 24	1.51	1.44	1.50	1.27	1.42
25 - 29	2.82	2.78	2.62	2.27	2.33
30 - 34	4.05	4.12	3.92	3.48	3.29
35 - 39	5.78	5.24	4.93	4.43	4.21
40 - 44	6.52	6.86	6.07	5.63	5.06
45 - 49	6.49	6.86	6.68	6.60	5.50
15-49 ไม่ได้ ปรับฐานอายุ*	4.46	4.43	3.92	3.91	3.33
ปรับฐานอายุ*แล้ว	4.10	4.09	3.86	3.47	3.29

*การปรับฐานอายุ ได้ใช้การกระจายตัวด้านอายุของสตรีที่เคยสมรสทั่วราชอาณาจักร จากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ. 2513 เป็นฐาน

ที่มา : นิพนธ์ เทพวัลย์, "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อแนวโน้มการเพิ่มประชากรของประเทศไทย," จากรายงานการสัมมนาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวางแผนครอบครัว ระหว่างปี 2526-2520, โครงการวางแผนครอบครัว, กระทรวงสาธารณสุข, กรุงเทพฯ 2525, หน้า 42.

ตารางที่ 3.2 อัตราเจริญพันธุ์ของสตรีที่ล้มรส ต่อ 1,000 คน จำแนกตามอายุ

	LS 1	LS 2	SOFT	NS	Census
อายุของสตรี	2512-13	2515-16	2518	2522	2523
15 - 19	412	422	481	309	343
20 - 24	442	397	375	320	320
25 - 29	361	362	273	234	212
30 - 34	267	205	199	148	161
35 - 39	228	190	164	116	114
40 - 44	180	144	93	45	44
45 - 49	36	18	20	27	7
ดัชนีเจริญพันธุ์ ปรับฐานอายุ	.72	.64	.57	.44	.44

ที่มา : เหมือนกับ ตารางที่ 3.1, หน้า 45.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งจะวิเคราะห์ในระดับภาคและจังหวัด การพิจารณาภาวะเจริญพันธุ์จะใช้ค่าของอัตราเกิด ที่คำนวณได้จากข้อมูลของกองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในการวิเคราะห์ ณ ช่วงระยะเวลา ตั้งแต่ปี 2520-2524 ทั้งนี้ข้อมูลที่น่ามาใช้ พบว่ามีการตกจตทะเบียนจากปัญหาของการสำรวจของหน่วยงานดังกล่าวซึ่งข้อมูลจากการสำรวจการเปลี่ยนแปลงประชากร พ.ศ. 2517-2519 ที่ได้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ทั้งประเทศมีการตกลสำรวจของจำนวนเกิดร้อยละ 29 ถ้านำค่าที่ได้มาพิจารณาปรับค่าตกลสำรวจสำหรับข้อมูลอัตราเกิดที่คำนวณได้ในการศึกษาครั้งนี้ซึ่งเป็นการศึกษาในปี 2520-2524 จะทำให้มีข้อจำกัดในแง่ของตัวเลขตกลสำรวจสำหรับ 2 ช่วงเวลาดังกล่าวซึ่งอาจมีค่าลดลง หรือ เพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป และในการวิเคราะห์ระดับจังหวัด ย่อมเป็นที่แน่นอนว่าค่าตกลสำรวจของแต่ละจังหวัด สำหรับการวิเคราะห์เพื่อวัดค่าในรูปของจำนวน (Absolute) นั้นจำเป็นที่จะต้องมีการปรับค่าแน่นอน แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูลตัวเลขตกลสำรวจในแต่ละจังหวัดและเมื่อสมมติให้ค่าตกลสำรวจที่มีอยู่เท่ากันในทุกจังหวัดทั้ง 2 ช่วงระยะเวลาดังกล่าว ก็จะทำให้ได้ผลดังในตารางที่ 3.4 และ 3.6 ซึ่งให้ค่าที่สูงขึ้นเป็นร้อยละที่เท่ากันในทุกจังหวัด แต่สำหรับการศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ผลลู่ทริของโครงการฯ ของรัฐบาลในเชิงเปรียบเทียบ (Relative) การปรับค่าอัตราตกลสำรวจสำหรับอัตราเกิดก็จะให้ผลการวิเคราะห์ที่ไม่ต่างกัน ซึ่งจะนำไปใช้เพื่อเปรียบเทียบกับอัตราเกิดที่ลดลงอันเป็นผลจากโครงการฯ ต่อไปในบทที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.3 การเปลี่ยนแปลงของอัตราเกิดอย่างหยาบ ปี 2520-2524

	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง</u>
ทั้งประเทศ	26.2	22.6	3.6 (13.7)
ภาคกลาง	24.6	21.3	3.3 (13.4)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	29.3	24.9	4.4 (15.0)
ภาคเหนือ	21.7	19.3	2.4 (11.1)
ภาคใต้	29.8	25.7	4.1 (13.8)

ที่มา : คำนวณจาก กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, "ประมวลสถิติ
ประจำปี 2520-2524"

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่าร้อยละ

ตารางที่ 3.4 การเปลี่ยนแปลงของอัตราเกิดอย่างหยาบ ปี 2520-2524 ปรับค่าอัตราการ
ตกตตะเบียน

	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง</u>
ทั้งประเทศ	36.90	31.83	5.07 (13.7)
ภาคกลาง	34.65	30.00	4.65 (13.4)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41.27	35.07	6.20 (15.0)
ภาคเหนือ	30.56	27.18	3.38 (11.1)
ภาคใต้	41.97	36.20	5.78 (13.8)

ที่มา : คำนวณจาก กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, "ประมวลสถิติ
ประจำปี 2520-2524" และสำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานเบื้องต้นการสำรวจการ
เปลี่ยนแปลงของประชากร พ.ศ. 2517-2519, กรุงเทพมหานคร : หน้า 62.

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงค่าร้อยละ

จากตาราง 3.3 แสดงถึงแนวโน้มที่ลดลงของระดับอัตราเกิดต่อประชากร 1,000 คน ทั้งในระดับประเทศและรายภาค กล่าวคือ ระดับอัตราเกิดของประเทศอยู่ในระดับ 22.6 ซึ่งลดลงจากปี 2520 ในตอนต้นแผนฯ ถึง 3.6 เมื่อคิดเป็นร้อยละจะเท่ากับ 13.7 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงและนับว่าประลัมผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ด้วย ส่วนในระดับภาค ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีระดับอัตราเกิดที่สูงอยู่คือ 25.7 และ 24.9 ตามลำดับ ในขณะที่ภาคกลางมีระดับที่ต่ำคือ 21.3 และต่ำที่สุดได้แก่ภาคเหนือ 19.3 แต่เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มที่ลดลงในช่วงเวลาของแผนพัฒนาฯ นี้จะพบว่าแนวโน้มที่ลดลงค่อนข้างสูง โดยที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการลดลงของอัตราเกิดที่มากที่สุดคือ 4.4 (15%) ภาคใต้รองลงมาคือ 4.1 (13.8%) ส่วนภาคกลางและภาคเหนือพบว่า มีแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงน้อยกว่าโดยเปรียบเทียบ คือ ภาคเหนือ 2.4 (11.1%) และภาคกลาง 3.3 (13.4%) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาคเหนือและภาคกลางมีอัตราเกิดอยู่ในระดับที่ต่ำมากอยู่แล้ว ดังนั้น แนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงจึงลดลงได้ไม่มากนัก

เมื่อพิจารณาในระดับจังหวัด จากตารางที่ 3.5 แสดงการเปลี่ยนแปลงของอัตราเกิดอย่างหายาบรรหว่าง ปี 2520-2524

ในภาคกลาง พบว่า มีความแตกต่างกันในระหว่างจังหวัดค่อนข้างสูง กล่าวคือ จังหวัดฉันทบุรีมีระดับอัตราเกิดที่สูงที่สุด (26.0) รองลงมาได้แก่ จังหวัดราชบุรี (25.9) ตราด (25.1) ปราจีนบุรี (24.9) ชลบุรี (23.5) ส่วนจังหวัดที่มีอัตราเกิดอยู่ในระดับต่ำ 5 อันดับแรก ได้แก่ นนทบุรี (11.6) รองลงมาได้แก่ สมุทรปราการ (12.1) ปทุมธานี (15.0) ออยุธยา (15.5) และสมุทรสงคราม (15.9) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตรอบ ๆ กรุงเทพมหานคร และเมื่อพิจารณาแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ จังหวัดที่ลดลงมากที่สุด ได้แก่ ปทุมธานี 5.7 (27.5%) รองลงมาได้แก่ เพชรบุรี 4.9 (21.8%) และตราด 6.5 (20.6) จังหวัดที่เหลือมีการลดของอัตราเกิดเมื่อคิดเป็นร้อยละไม่ถึง 20 ทั้งสิ้น โดยที่จังหวัดที่มีแนวโน้มลดลงน้อยที่สุด ได้แก่ สิงห์บุรี คือ 0.2 (0.9%) เท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมากไม่ถึง 1.0% ทั้ง ๆ ที่ระดับของอัตราเกิดในจังหวัดสิงห์บุรีก็อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง คือ 21.4

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับอัตราเกิดที่ค่อนข้างสูงในเกือบทุกจังหวัดคือมากกว่า 20 ทั้งสิ้น โดยที่จังหวัดลกลนครสูงที่สุดคือ 29.0 จังหวัดมหาสารคาม ต่ำที่สุดคือ 21.5 และเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มที่ลดลงของอัตราเกิด พบว่า มีความแตกต่างกันมากในแต่ละจังหวัด

จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่มีแนวโน้มลดลงมากที่สุด 7.1 (24.8%) รองลงไปได้แก่ ร้อยเอ็ด 6.7 (22.8%) และศรีสะเกษ 6.1 (20.3%) ส่วนจังหวัดที่มีแนวโน้มลดลงต่ำสุด ได้แก่ ขอนแก่นคือ 0.8 (2.9%) รองลงมาได้แก่ สกลนคร 2.8 (8.8%) ซึ่งต่ำกว่า 10%

ภาคเหนือ มีระดับอัตราเกิดที่ค่อนข้างต่ำและใกล้เคียงกันในทุก ๆ จังหวัด โดยที่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีอัตราเกิดที่สูงที่สุดคือ 23.9 และจังหวัดลำพูนต่ำสุดคือ 11.3 เมื่อพิจารณา แนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลง กล่าวได้ว่ามี 2 จังหวัด ที่อยู่ในระดับที่สูงมากคือ เชียงราย 8.1 (30.2%) และพิจิตร 7.5 (30.1%) และจังหวัดที่มีแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงในระดับต่ำ ได้แก่ แม่ฮ่องสอน 0.8 (3.2%) รองลงมาได้แก่ พะเยา 0.8 (4.6%) ลำปาง 0.9 (4.8%) เชียงใหม่ 1.2 (6.3%) แพร่ 1.3 (7.0%) น่าน 1.8 (4.6%) ตาก 2.3 (9.5%) จังหวัดที่เหลือมีอัตราเกิดที่ลดลงอยู่ในช่วงร้อยละ 10-20 ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่ามีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการปรับตัวของอัตราเกิดในจังหวัดต่าง ๆ ให้มีระดับที่ต่ำเท่าเทียมกันขึ้น

ภาคใต้ อัตราเกิดมีระดับที่ค่อนข้างสูงโดยทั่วไป คืออยู่ในช่วงระหว่างระดับสูงสุด 30.2 ได้แก่ จังหวัดสตูล และต่ำสุด 21.3 จังหวัดชุมพร แต่แนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงอยู่ในระดับต่ำและมีความแตกต่างกันค่อนข้างมากในแต่ละจังหวัด โดยที่อัตราเกิดลดลงมากที่สุด ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 7.8 (23.6%) และสตูล 7.2 (21.31%) และจังหวัดที่มีแนวโน้มของการลดลงต่ำสุด ได้แก่ จังหวัดยะลา คือ 1.4 (4.6%) รองลงมาได้แก่ จังหวัดภูเก็ต 1.2 (4.7%)

โดยสรุปแล้ว จากข้อมูลของระดับอัตราเกิดในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ปี 2520-2524 ของแต่ละจังหวัดแสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันในระหว่างภาคและระหว่างจังหวัด และเมื่อพิจารณาในรายจังหวัดของแต่ละภาคก็จะพบว่าภาคกลางมีความแตกต่างกันในรายจังหวัดมากที่สุด ขณะที่อีก 3 ภาคที่เหลือมีความแตกต่างกันในระดับจังหวัดของแต่ละภาคไม่มากนัก สำหรับลักษณะของแนวโน้มของอัตราเกิดที่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่า ลดลงในทุก ๆ ภาค โดยที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีแนวโน้มลดลงมากกว่าโดยเปรียบเทียบขณะที่ภาคกลางและภาคเหนือมีแนวโน้มที่ลดลงน้อย และเห็นได้ชัดว่า แนวโน้มของการลดลงในอัตราเกิดมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับระดับอัตราเกิดที่เป็นอยู่ กล่าวคือ ภาคที่มีอัตราเกิดอยู่ในระดับสูงกว่าจะมีแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงกว่าโดยเปรียบเทียบและในทางกลับกัน ภาคที่มี

ระดับของอัตราเกิดที่ต่ำอยู่แล้วจะมีแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบเช่นกัน สำหรับในรายจังหวัด ภาคที่มีอัตราเกิดอยู่ในระดับใกล้เคียงกันจะมีแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงแตกต่างกันมากในแต่ละจังหวัด ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าเกิดจากการปรับตัวของจังหวัดที่มีอัตราเกิดอยู่ในระดับสูงพยายามลดระดับของอัตราเกิดให้ใกล้เคียงกับจังหวัดที่มีอัตราเกิดระดับที่ต่ำกว่านั่นเอง เพื่อที่จะให้ระดับใกล้เคียงกันอย่างไร้เป็นอยู่โดยเห็นได้จากค่าของแนวโน้มที่ลดลงที่มากกว่านั่นเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.5 การเปลี่ยนแปลงของอัตราเกิดต่อประชากร 1,000 คน ระหว่างปี
2520-2524 รายจังหวัด

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
<u>ภาคกลาง</u>			
กรุงเทพ	28.3	23.5	4.8 (17.0)
อ่างทอง	19.8	16.7	3.1 (15.7)
อยุธยา	19.2	15.5	3.7 (19.3)
ฉะเชิงเทรา	21.0	20.0	1.0 (4.8)
ชัยนาท	20.0	17.6	2.4 (12.0)
จันทบุรี	28.0	26.0	2.0 (7.1)
ชลบุรี	27.0	24.2	2.8 (10.4)
กาญจนบุรี	26.0	24.2	1.8 (6.9)
ลพบุรี	18.5	16.3	2.2 (11.9)
นครนายก	21.0	18.1	1.9 (13.8)
นครปฐม	22.1	21.5	0.6 (2.7)
นนทบุรี	12.2	11.6	0.6 (4.9)
ปทุมธานี	20.7	15.0	5.7 (27.5)
เพชรบุรี	22.5	17.6	4.9 (21.8)
ปราจีนบุรี	28.1	24.9	3.2 (11.4)
ประจวบคีรีขันธ์	25.2	21.5	3.7 (14.7)
ราชบุรี	28.5	25.9	2.6 (9.1)
ระยอง	28.3	23.3	5.0 (17.7)
สมุทรปราการ	14.8	12.1	2.7 (18.2)
สมุทรสาคร	22.5	19.9	2.6 (11.6)
สมุทรสงคราม	18.0	15.9	2.1 (11.7)
สระบุรี	22.6	19.9	2.7 (11.9)

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
สิงห์บุรี	21.6	21.4	0.2 (0.9)
สุพรรณบุรี	24.3	19.9	4.4 (18.1)
ตราด	31.6	25.1	6.5 (20.6)
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>			
บุรีรัมย์	30.5	27.2	3.3 (10.8)
ชัยภูมิ	25.4	22.7	2.7 (10.6)
กาฬสินธุ์	27.4	24.3	3.1 (11.3)
ขอนแก่น	27.4	26.6	0.8 (2.9)
เลย	27.9	24.3	3.6 (12.9)
มหาสารคาม	28.6	21.5	7.1 (24.8)
นครพนม	31.6	25.6	6.0 (19.0)
นครราชสีมา	28.4	23.6	4.8 (16.9)
หนองคาย	32.0	27.3	4.7 (14.7)
ร้อยเอ็ด	29.4	22.7	6.7 (22.8)
สกลนคร	31.8	29.0	2.8 (8.8)
ศรีสะเกษ	30.0	23.9	6.1 (20.3)
สุรินทร์	28.0	24.5	3.5 (12.5)
อุบลราชธานี	30.7	24.7	6.0 (19.5)
อุดรธานี	31.7	26.7	5.0 (15.8)
ยโสธร	26.6	22.5	4.0 (15.4)
<u>ภาคเหนือ</u>			
เชียงใหม่	18.9	17.7	1.2 (6.3)
เชียงราย	26.8	18.7	8.1 (30.2)

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
กำแพงเพชร	25.7	21.8	3.9 (15.2)
ลำปาง	18.6	17.7	0.9 (4.8)
ลำพูน	13.2	11.3	1.9 (14.4)
แม่ฮ่องสอน	24.7	23.9	0.8 (3.2)
นครสวรรค์	22.1	18.8	3.3 (14.9)
น่าน	23.1	21.3	1.8 (7.8)
พะเยา	17.4	16.6	0.8 (4.6)
เพชรบูรณ์	26.6	22.3	4.3 (16.2)
พิจิตร	24.9	17.4	7.5 (30.1)
พิษณุโลก	24.3	21.8	2.5 (10.3)
แพร่	18.7	17.4	1.3 (7.0)
สุโขทัย	21.5	17.2	4.3 (20.0)
ตาก	24.2	21.9	2.3 (9.5)
อุทัยธานี	24.9	20.6	4.3 (17.3)
อุตรดิตถ์	22.0	19.8	2.2 (10.0)
<u>ภาคใต้</u>			
ชุมพร	25.1	21.3	3.8 (15.1)
กระบี่	35.5	28.7	6.8 (19.2)
นครศรีธรรมราช	33.1	25.3	7.8 (23.6)
นราธิวาส	28.1	25.6	2.5 (8.9)
ปัตตานี	26.4	23.0	3.4 (12.9)
พังงา	30.1	26.6	3.5 (11.6)
พัทลุง	28.2	23.9	4.3 (15.2)
ภูเก็ต	25.3	24.1	1.2 (4.7)

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
ระนอง	32.1	26.6	5.5 (17.1)
สตูล	33.8	26.6	7.2 (21.3)
สงขลา	28.7	26.8	1.9 (6.6)
สุราษฎร์ธานี	28.6	25.6	3.0 (10.5)
ตรัง	31.0	27.1	3.9 (12.6)
ยะลา	30.5	29.1	1.4 (4.6)

ที่มา : เหมือนตารางที่ 3.3

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6 การเปลี่ยนแปลงของอัตราเกิดต่อประชากร 1,000 คน ระหว่างปี 2520-2524 รายจังหวัด ปรับค่าอัตราการตกดตะเอยน

ภาค/จังหวัด	2520	2524	ลดลง (%)
<u>ภาคกลาง</u>			
กรุงเทพ	39.86	33.10	6.76 (17.0)
อ่างทอง	27.89	23.52	4.37 (15.7)
อยุธยา	27.04	21.83	5.21 (19.3)
ฉะเชิงเทรา	29.58	28.17	1.41 (4.8)
ชัยนาท	28.17	24.79	3.38 (12.0)
จันทบุรี	39.44	36.62	2.82 (7.1)
ชลบุรี	38.03	34.08	3.95 (10.4)
กาญจนบุรี	36.62	34.08	2.54 (6.9)
ลพบุรี	26.05	22.96	3.09 (11.9)
นครนายก	29.58	25.49	4.09 (13.8)
นครปฐม	31.13	30.28	0.85 (2.7)
นนทบุรี	17.18	16.34	0.84 (4.9)
ปทุมธานี	29.16	21.13	8.03 (27.5)
เพชรบุรี	31.69	24.79	6.90 (21.8)
ปราจีนบุรี	39.58	35.07	4.51 (11.4)
ประจวบคีรีขันธ์	35.49	30.28	5.21 (14.7)
ราชบุรี	40.14	36.48	3.66 (9.1)
ระยอง	39.86	32.82	7.04 (17.7)
สมุทรปราการ	20.85	17.04	3.80 (18.2)
สมุทรสาคร	31.69	28.03	3.66 (11.6)
สมุทรสงคราม	25.35	22.39	2.96 (11.7)
สระบุรี	31.83	28.03	3.80 (11.9)

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
สิงห์บุรี	30.42	30.14	0.28 (0.9)
สุพรรณบุรี	34.23	28.03	6.20 (18.1)
ตราด	44.51	35.35	9.16 (20.6)
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>			
บุรีรัมย์	42.96	28.31	4.65 (10.8)
ชัยภูมิ	35.77	31.97	3.80 (10.6)
กาฬสินธุ์	38.59	34.23	4.36 (11.3)
ขอนแก่น	38.59	37.46	1.13 (2.9)
เลย	39.30	34.23	5.07 (12.9)
มหาสารคาม	40.28	30.28	10.0 (24.8)
นครพนม	44.51	36.06	8.45 (19.0)
นครราชสีมา	40.00	33.24	6.76 (16.9)
หนองคาย	45.07	38.45	6.62 (14.7)
ร้อยเอ็ด	41.41	31.97	9.44 (22.8)
สกลนคร	44.79	40.85	3.94 (8.8)
ศรีสะเกษ	42.25	33.66	8.59 (20.3)
สุรินทร์	39.44	34.51	4.93 (12.5)
อุบลราชธานี	43.24	34.79	8.45 (19.5)
อุดรธานี	44.65	37.61	7.04 (15.8)
ยโสธร	37.47	31.69	5.78 (15.4)
<u>ภาคเหนือ</u>			
เชียงใหม่	26.62	24.93	1.69 (6.3)
เชียงราย	37.75	26.34	11.41 (30.2)

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
กำแพงเพชร	36.20	30.70	5.50 (15.2)
ลำปาง	26.20	24.92	1.27 (4.8)
ลำพูน	18.59	15.92	2.67 (14.4)
แม่ฮ่องสอน	34.79	33.66	1.13 (3.2)
นครสวรรค์	31.13	26.48	4.65 (14.9)
น่าน	32.54	30.00	2.54 (7.8)
พะเยา	24.51	23.38	1.13 (4.6)
เพชรบูรณ์	37.47	31.41	6.06 (16.2)
พิจิตร	35.07	24.51	10.56 (30.1)
พิษณุโลก	34.02	30.70	3.52 (10.3)
แพร่	26.34	24.51	1.83 (7.0)
สุโขทัย	30.28	24.23	6.05 (20.0)
ตาก	34.08	30.84	3.24 (9.5)
อุทัยธานี	35.07	29.01	6.06 (17.3)
อุดรดิตถ์	30.99	27.89	3.10 (10.0)
<u>ภาคใต้</u>			
ชุมพร	35.35	30.00	5.35 (15.1)
กระบี่	50.00	40.43	9.57 (19.2)
นครศรีธรรมราช	46.62	35.63	10.99 (23.6)
นราธิวาส	39.58	36.06	3.52 (8.9)
ปัตตานี	37.18	32.39	4.79 (12.9)
พังงา	42.39	37.47	4.92 (11.6)
พัทลุง	39.72	33.66	6.06 (15.2)
ภูเก็ต	35.63	33.94	1.69 (4.7)

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

<u>ภาค/จังหวัด</u>	<u>2520</u>	<u>2524</u>	<u>ลดลง (%)</u>
ระนอง	45.21	37.47	7.74 (17.1)
สตูล	47.61	37.47	10.14 (21.3)
สงขลา	40.42	37.75	2.67 (6.6)
สุราษฎร์ธานี	40.28	36.05	4.23 (10.5)
ตรัง	43.66	38.17	5.49 (12.6)
ยะลา	42.96	40.99	1.97 (4.6)

ที่มา : เหมือนตารางที่ 3.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากแนวโน้มของอัตราเกิดที่ลดลงที่แตกต่างกันในระดับภาคและระดับจังหวัดที่ปรากฏอยู่
 นี้ อาจกล่าวได้ว่าเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ มากมาย และจากการศึกษาที่ผ่านมาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มี
 อิทธิพลต่อภาวะเจริญพันธุ์ก็เป็นเครื่องยืนยันได้ว่า การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ที่เป็นอยู่ในระบบ
 เศรษฐกิจนั้นเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยหลาย ๆ ประการประกอบกัน ซึ่งปัจจัยตัวไหนจะมีอิทธิพล
 มากหรือน้อยต่างกันอย่างไรนั้นก็ย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละภาคและแต่ละ
 จังหวัด

ทั้งนี้ การดำเนินงานของโครงการวางแผนครอบครัวของรัฐฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักใน
 การวางนโยบายด้านการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับจำนวนผู้รับบริการรายใหม่เป้าหมายเพื่อทำให้
 อัตราเกิดลดลงตามเป้าหมายที่ระบุในแผนพัฒนาฯ อย่างเป็นระบบและระเบียบ และทำกันอย่างจริงจัง
 สูงในระดับประเทศนั้นย่อมถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการลดลงของอัตราเกิดที่เป็น
 อยู่นี้ ดังนั้น ในบทต่อไปจะเป็นการพิจารณาถึงผลงานของโครงการของรัฐฯ โดยการหาค่าของผล
 ลูกริที่มีต่อการลดอัตราเกิดในรูปร้อยละ ต่ออัตราเกิดที่ลดลงที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ
 ตลอดช่วงเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (2520-2524)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย